

242-денна героїчна оборона Донецького аеропорту

20 СІЧНЯ

ДЕНЬ
ВШАНУВАННЯ
ЗАХИСНИКІВ
ДОНЕЦЬКОГО
АЕРОПОРТУ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Бутко Сергій Володимирович,
співробітник Українського інституту національної пам'яті

МІНІСТР
ОБОРОНИ УКРАЇНИГОЛОВНОКОМАНДУВАЧ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

НАКАЗ

20.01.2022

м. Київ

№ 21/24Про День вшанування захисників
Донецького аеропорту

Оборона Міжнародного аеропорту "Донецьк" імені Сергія Прокоф'єва увійшла в історію України як героїчна оборона Донецького аеропорту. 242 дні українські військовослужбовці, добровольці й волонтери боронили Донецький аеропорт у російській війні проти України. Бої за Донецький аеропорт стали одними з найзапекліших у цій війні.

Захисники Донецького аеропорту продемонстрували історичну незламність козацького бойового духу нашого сучасного війська. "Кіборги" стали міцнішими, ніж бетонне покриття терміналу Донецького аеропорту.

З метою військово-патріотичного виховання, вшанування подвигу військовослужбовців, добровольців та волонтерів, які обороняли Донецький аеропорт від російського агресора, та продовження кращих бойових традицій

НАКАЗУЄМО:

1. Установити в системі Міністерства оборони України День вшанування захисників Донецького аеропорту, який відзначати щороку 20 січня.

2. Заступнику Міністра оборони України (згідно з розподілом обов'язків) щороку протягом січня організувати проведення:

урочистих заходів, присвячених Дню вшанування захисників Донецького аеропорту;

заходів щодо вшанування пам'яті військовослужбовців Збройних Сил України, які обороняли Донецький аеропорт, у меморіальному комплексі, розташованому на території військового містечка № 64 (місто Київ, проспект

Повітрофлотський, будинок 6).

3. Заступнику Головнокомандувача Збройних Сил України, Голові Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту, керівникам структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, органів військового управління забезпечити щороку протягом січня:

проведення за участю керівників органів державної влади, представників органів місцевого самоврядування, громадськості урочистостей, присвячених Дню вшанування захисників Донецького аеропорту;

проведення у військових частинах (установах, організаціях), вищих військових навчальних закладах тематичних заходів, презентацій, лекцій, бесід, присвячених темі оборони Донецького аеропорту;

організацію книжкових виставок та тематичних зустрічей у бібліотеках Збройних Сил України;

перегляд та обговорення документальних фільмів, відеохронік, презентаційних матеріалів, присвячених темі оборони Донецького аеропорту;

висвітлення в засобах масової інформації заходів за участю особового складу Збройних Сил України до Дня вшанування захисників Донецького аеропорту.

4. Наказ розіслати згідно з розрахунком розсилки.

Міністр оборони України

Тимчасово виконуючий обов'язки
Головнокомандувача Збройних Сил
України
генерал-лейтенант Сергій ШАПТАЛА

ДО ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ бої за Донецький аеропорт — одні з найзапекліших у війні на сході України

- Вони тривали з травня 2014-го до 20 січня 2015 року.
- Понад 242 дні українські військові, добровольці, медики й волонтери протистояли навалі російсько-окупаційних військ, ззято відстоюючи рідну землю. Звитяжна оборона летовища стала символом незламності та бойового духу нашого війська, а захисники терміналів отримали почесне ймення «кіборги».

ДО ПЕРШОГО БОЮ

- У березні 2014-го, на тлі окупації російською федерацією Кримського півострову та розгортання агресором гібридних сил у Донецькій і Луганській областях, **військовослужбовці 3-го окремого полку спецпризначення та 95-ї окремої аеромобільної бригади** взяли під охорону **Донецький аеропорт**.
- 17 квітня 2014-го окупанти вперше **безуспішно** спробували захопити аеропорт, а 6 травня всі польоти через летовище припинилися.

26 травня 2014 року – ПЕРШИЙ бій за Донецький аеропорт

- Співвідношення сил:

- **УКРАЇНСЬКІ ЗАХИСНИКИ: 79 осіб.**
- Після прибуття підкріплення, яке десантувалося вже під час бою на вертольотах, **українські сили**
- були збільшені **десь до 130 осіб:**
- це були 116 бійців 3-го полку спеціального призначення і
- 15 бійців 25-ї повітрянодесантної бригади.

- **ВОРОГ: 220 осіб,**
- з них: 45 бійців «Іскри»,
- 26 кадирівських спецпризначенців,
- 120 чоловік батальйону «Восток» і
- 30 чоловік батальйону «Оплот».

1) У ніч на 26 травня, близько 3-ї години ночі, на територію аеропорту без бою зайшло близько **80 озброєних, добре екіпірованих диверсантів** із загону «Іскра». Їх провів ЗРАДНИК України – офіцер СБУ Олександр Головур.

2) **Українські військові НЕ починали бойові дії до повної евакуації цивільних.**

3) **ЗЛАГОДЖЕНІ ДІЇ** української бойової авіації та наземних груп завдали нищівного удару противнику:

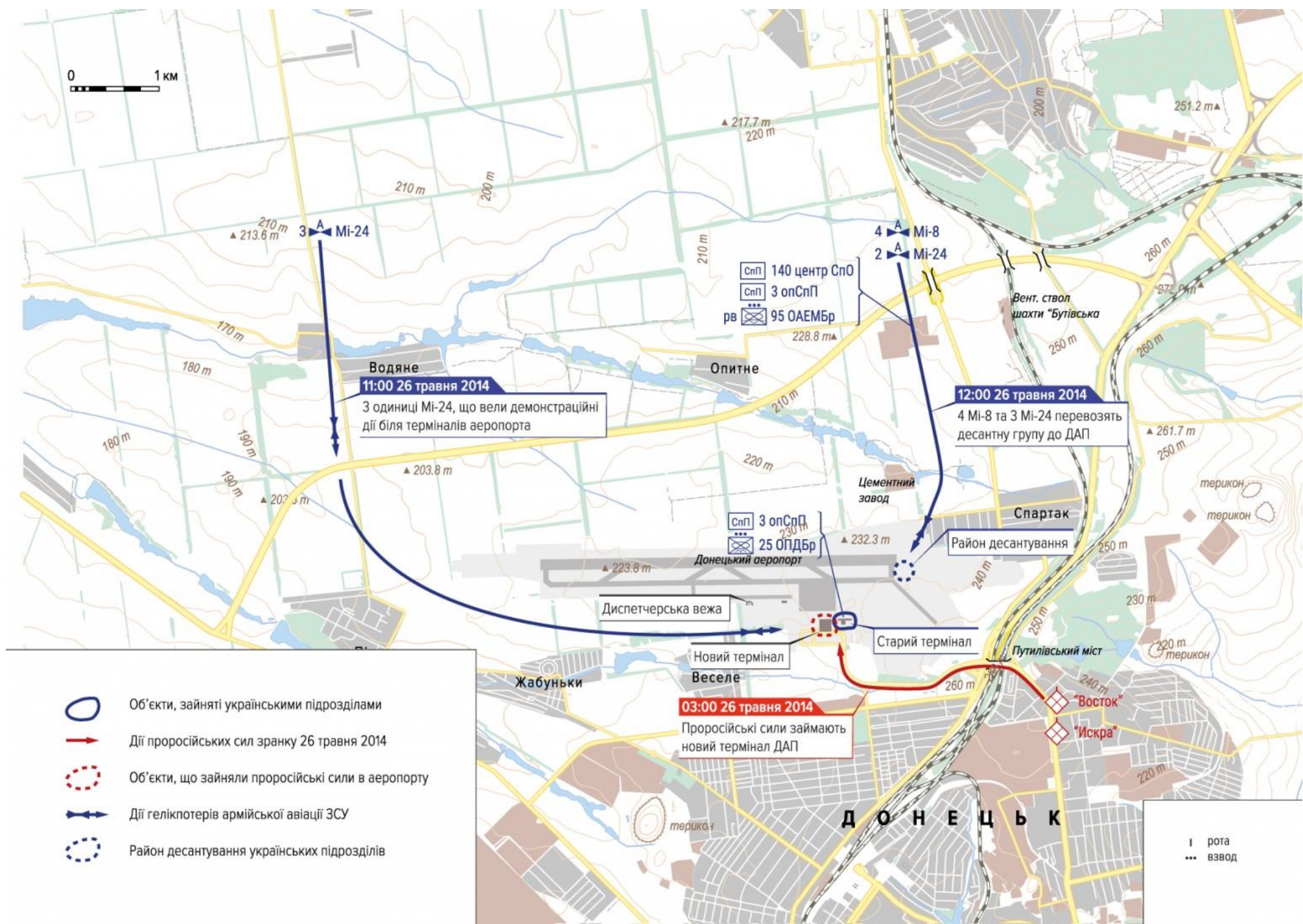
Удари української авіації та робота ЗУ-23-2 спричинили паніку серед бойовиків, вони почали відступ з терміналу до міста. Один з КамАЗів, рухаючись через Путилівський міст, був обстріляний силами бойовиків батальйону «Восток» з блокпосту в районі розв'язки. Інший КамАЗ перекинувся після удару об бетонну загорожу на Київському проспекті. Вантажівки були знищені через припущення, що на КамАЗах з аеропорту на Донецьк розпочали наступ українські сили.

ПЕРЕБІГ БОЮ (продовження)

4) **Українські війська викрили** черговий обман російського агресора, який традиційно використовував і донині використовує гуманітарні домовленості для підготовки наступних бойових дій.

Бойовики зробили запит вивезти тіла поранених і загиблих. На трасі перед терміналом зупинилася машина швидкої допомоги.

- За словами бійця з позивним «Охотнік», звідти з'явилися люди в камуфляжі під халатами, які перевантажували ящики з боєприпасами. **Українські військовики відкрили вогонь на ураження.**
- **5) Після бою 26 травня російські війська кілька місяців не робили спроб штурму**, проте восени 2014 року бойові дії поновилися у значно більшому масштабі.

0 1 км

3 ▲ Mi-24

4 ▲ Mi-8

2 ▲ Mi-24

СпП 140 центр СпО
 СпП 3 опСпП
 рв 95 ОАЕМБр

Водяне
 11:00 26 травня 2014
 3 одиниці Mi-24, що вели демонстраційні дії біля терміналів аеропорту

12:00 26 травня 2014
 4 Mi-8 та 3 Mi-24 перевозять десантну групу до ДАП

СпП 3 опСпП
 25 ОПДБр

Диспетчерська вежа

Старий термінал

Новий термінал

03:00 26 травня 2014
 Проросійські сили займають новий термінал ДАП

"Восток"

"Искра"

Д О Н Е Ц Ь К

- Об'єкти, зайняті українськими підрозділами
- Дії проросійських сил зранку 26 травня 2014
- Об'єкти, що зайняли проросійські сили в аеропорту
- Дії гелікоптерів армійської авіації ЗСУ
- Район десантування українських підрозділів

— рота
 ... взвод

Про вміння воювати: втрати протиборчих сторін

- УКРАЇНСЬКІ
ЗАХИСНИКИ:

- **Жодного** загиблого,
- **3** військовослужбовці дістали поранення.

- РОСІЙСЬКІ ЗБРОЙНІ
ФОРМУВАННЯ:

- приблизно **100 осіб.**
- Серед загиблих було ідентифіковано 33 громадян рф.

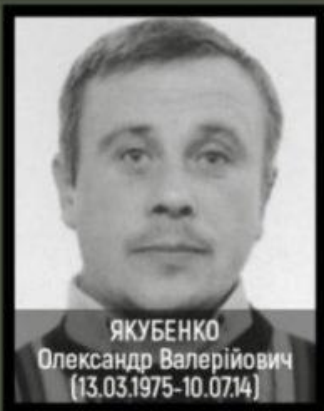

Бої «низької» інтенсивності

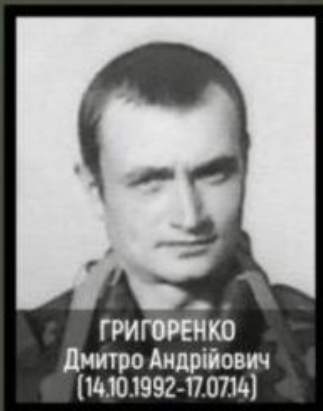
- Після бою 26 травня протягом всього літа на летовищі не відбувалося значних вогневих сутичок, перестрілки мали короткочасний та епізодичний характер.

Перші бойові втрати в Донецькому аеропорту. Липень 2014-го

ЯКУБЕНКО
Олександр Валерійович
(13.03.1975-10.07.14)

ГРИГОРЕНКО
Дмитро Андрійович
(14.10.1992-17.07.14)

Із вересня 2014 року в аеропорту розпочалися важкі бої. Усупереч Мінським домовленостям ворог активізував бойові дії

- Українські військовослужбовці утримували старий і новий термінали.
- Контроль над районом, прилеглим до летовища, поклали на 2-гу батальйонно-тактичну групу 93-ї окремої механізованої бригади, підрозділи 3-го окремого полку спецпризначення і 74-го окремого розвідувального батальйону.
- Також оборону тут посилили бійці 79-ї й 95-ї аеромобільних бригад ЗСУ та добровольчого батальйону «ОУН».

А хто же це такі взагалі, ці «кіборги»?

- Коли безперервні штурми Донецького аеропорту не досягли результату, а обернулися великими втратами, у середовищі бойовиків російських гібридних сил **почав ширитися міф** про те, що ДАП захищають роботи – «кіборги».
- Оборонець ДАПу, боєць 79-ї окремої аеромобільної бригади на псевдо «Гриня» – Олександр ЖИВОТОВСЬКИЙ:
- «**Як вдалося піймати більш-менш нормальний сигнал, я з телефону заходжу в інтернет, читаю стрічку новин, а там: «Кіборги, кіборги, кіборги. Думаю, а хто же це такі взагалі, ці «кіборги»? А потім дізнаюсь, що це ми!...Я був приємно вражений»**».

Олександр Животовський, борець 79-ї окремої аеромобільної бригади на псевдо «Гриня»

Вересень 2014-го

- Опорним пунктом сил АТО стало **селище Піски** — через нього захисникам аеропорту поставляли провізію й боєприпаси, відбувалася ротація. У цьому ж селищі розгорнули артилерію вогневої підтримки.
- **Окупанти накривали позиції сил АТО з артилерії й мінометів — до 50 обстрілів щодня. Наші бійці взяли в полон 7 військових російської армії, зокрема офіцера-артилериста.**
- До кінця вересня бойові дії мали короткочасний та епізодичний характер.

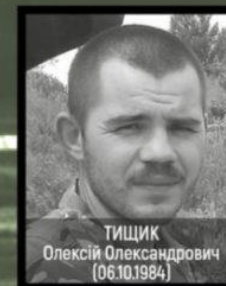
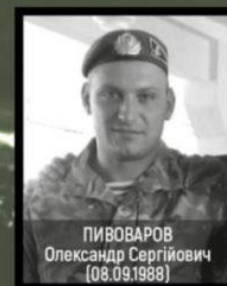
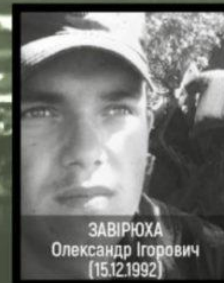
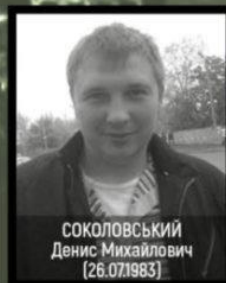
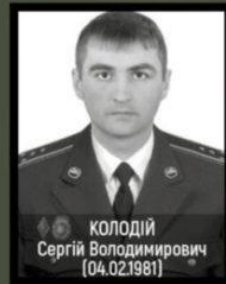

28 вересня 2014-го відбулися два бої, у яких загинули 9 та було поранено 14 військовослужбовців. Крім того, від ворожого вогню втрачено дві машини БТР-80. Одному із загиблих, офіцеру 93-ї бригади капітану Сергію Колодію, присвоєно званням Героя України (посмертно). Проти української сторони діяли два танки Т-72. Одного з них знищив екіпаж Героя України Євгена Межевікіна.

Бій з двома російськими танками Т-72. 28 вересня 2014-го

АРМІЯ INFORM

ЗВІЛЬНЕННЯ ІРПІНЯ

Герой України

Народний герой, позивний "Адам"

Євген Межевікін:

"Вони зрозуміли, що прорахувались майже во всьому..."

07/10/2014 11:57

3-6 жовтня російські окупаційні війська знову здійснили кілька спроб штурму ДАП

Бій за старий
термінал ДАП.
Жовтень
2014-го

АРМІЯ **INFORM**

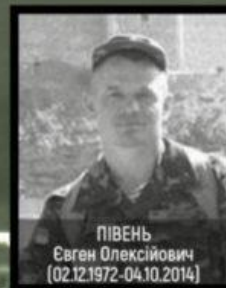
ШЕШЕНЯ
Вадим Валерійович
(10.03.1984-03.10.2014)

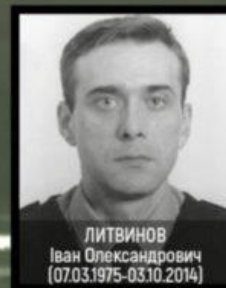
ХРУЛЬ
Олександр Григорович
(30.08.1992-03.10.2014)

ТІТАРЧУК
Володимир Іванович
(08.08.1968-17.10.14)

ПІВЕНЬ
Євген Олексійович
(02.12.1972-04.10.2014)

ЛИТВИНОВ
Іван Олександрович
(07.03.1975-03.10.2014)

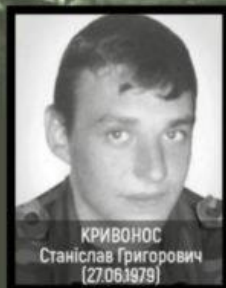
КУНДЕНКО
Володимир Іванович
(26.07.1980)

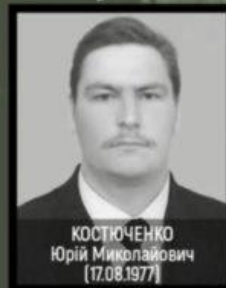
АНДРЕЄВ Сергій
Володимирович «Каспер»
(05.11.1983-03.10.2014)

ГОРБЕНКО Святослав
Сергійович «Скельд»
(26.12.1994-03.10.2014)

КРИВОНОС
Станіслав Григорович
(27.06.1979)

КОСТЮЧЕНКО
Юрій Миколайович
(17.08.1977)

КОВАЛЬЧУК
Віктор Сергійович
(28.04.1984-31.10.14)

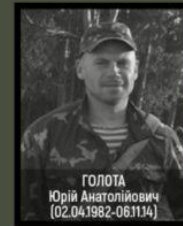

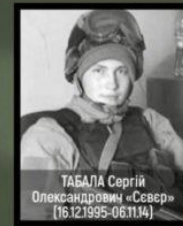

- 29 та 30 листопада під час штурму ворогом старого терміналу двоє українських бійців загинуло, 6 було поранено. Сили АТО залишили приміщення зруйнованого старого терміналу та **зосередились на території нового.**
- У період з 30 листопада й до 11 грудня в Донецькому аеропорту відбулася ротація «кіборгів».
- Українські позиції зайняли бійці **90-го аеромобільного батальйону, який увійшов до складу новосформованої 81-ї аеромобільної бригади.**
- Усі бої першої половини грудня довелося вести воїнам цього славнозвісного батальйону.

Оборона

ГОЛОТА
Юрій Анатолійович
(02.04.1982-06.11.14)

ТАБАЛА Сергій
Олександрович «Север»
(16.12.1995-06.11.14)

КОЛЕСНІКОВ
Павло Олександрович
(08.04.1975-07.11.14)

БАРАНОВ-ОРЕЛ
Сергій Анатолійович
(28.12.1983-08.11.14)

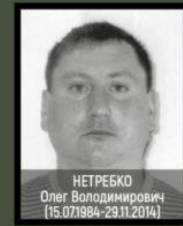
ІВАНЦОВ
Сергій Володимирович
(27.08.1977-08.11.14)

ПОЛЯНСЬКИЙ
Ілля Анатолійович
(20.01.1975-08.11.14)

ЗДІБСЬКИЙ
Богдан Богданович
(11.05.1991)

НЕТРЕБКО
Олег Володимирович
(15.07.1984-29.11.2014)

ГОРБАНЬ
Андрій Вікторович
(24.01.1993-29.11.2014)

ШОЛОДЬКО
Ігор Васильович «Спец»
(10.10.1965-30.11.2014)

ТЕРЕШЧЕНКО
Андрій Сергійович
(23.06.1991-02.12.2014)

Бої за старий термінал,
оборона нового терміналу ДАПу.
Листопад-грудень 2014-го

2015 рік. «Новорічне» протистояння

- 1 січня 2015 р. російські формування зі штурмом намагалися прорватися в новий термінал, але **українські захисники після запеклого кількогадинного бою з втратами їх відкинули.**
- Під час «новорічного» зіткнення загинув український захисник десантник Любомир Подфедько, під ногами якого розірвалася ворожа граната.

Воювати потрібно,
не можна опускати зброю.
Не можна, аби ця зараза
розповзлася Україною.
Воювати тут, щоб
не воювати під Києвом...

Запеклі січневі бої

- У ніч на 11 січня з Донецького аеропорту евакуйовано 6 поранених «кіборгів». Російські бойовики впродовж ночі двічі обстріляли з гранатометів новий термінал, з реактивної артилерії — метеовежу.
- **13 січня через масовані ворожі обстріли обвалилась диспетчерська вежа аеропорту**, яка в народі стала символом його оборони. Того ж дня бойовики знову висунули «кіборгам» ультиматум — піти до 17:00 з нового терміналу. Якщо цього не зроблять, то їх знищать. **Наші хлопці — вибрали бій!** Внаслідок невдалої атаки 13 січня загинуло понад 250 російських військових і бойовиків. Українські бійці продовжили контролювати територію.
- **Остання ротація у ДАПі відбулася в ніч з 13 на 14 січня 2015 року. А 16 січня бій на летовищі тривав з 6-ї ранку до 2-ї ночі.**
- Також у ніч з 16 на 17 до нового терміналу прибуває підкріплення від 90-го окремого аеромобільного батальйону у складі 15 осіб, які одразу долучаються до бою. 17 січня «кіборги» відбили частину території аеропорту, завдавши ворогу втрат.

2012

2014

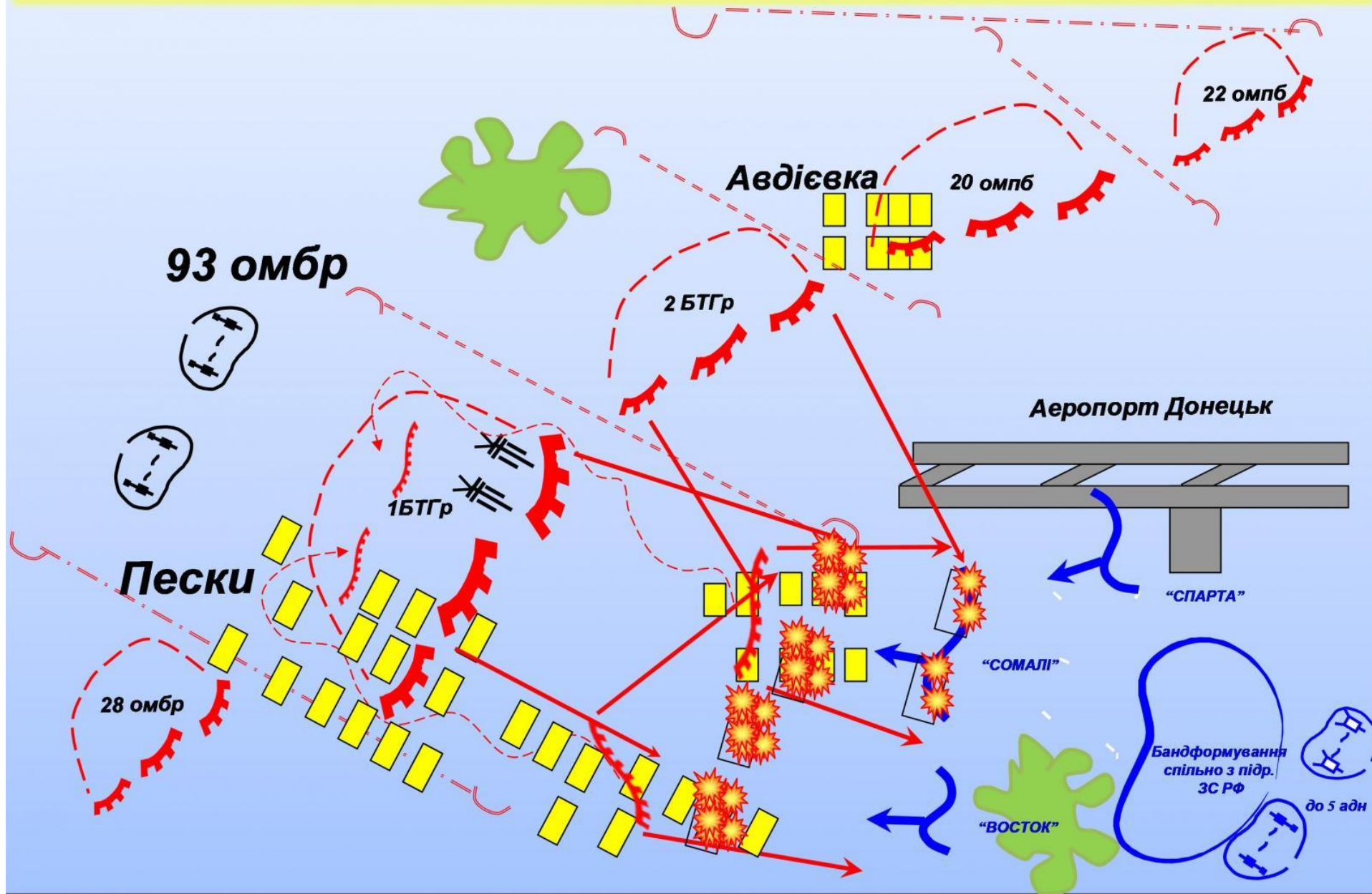
2015

ВЕДЕННЯ МАНЕВРЕНОЇ ОБОРОНИ 12.01.2015

4

Скорочення

- оаебр - окрема аеромобільна бригада
- тр - танкова рота
- тв - танковий взвод
- отб - окремий танковий батальйон
- оаеmdb - окремий аеромобільний десантний батальйон
- БТГр - батальйонна тактична група
- опдбр - окрема повітряно-десантна бригада
- омбр - окрема механізована бригада
- оглбр - окрема гірсько-піхотна бригада
- отбр - окрема танкова бригада
- омпб - окремий мотопіхотний батальйон
- габарт - гаубична артилерійська батарея
- оабр - окрема артилерійська бригада
- реабатр - реактивна артилерійська батарея
- реап - реактивний артилерійський полк
- птадн - протитанковий артилерійський дивізіон

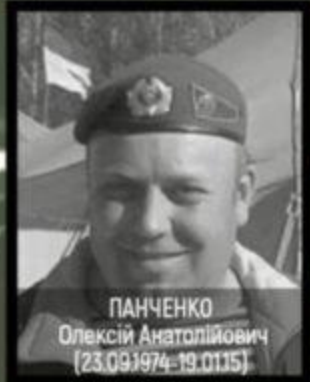

Підри́в нового терміналу аеропорту

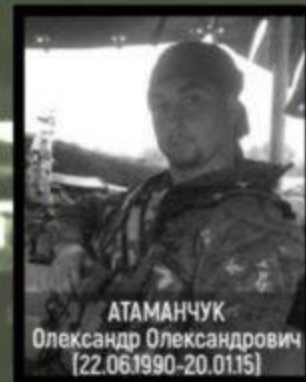
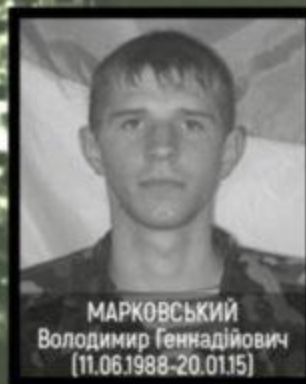
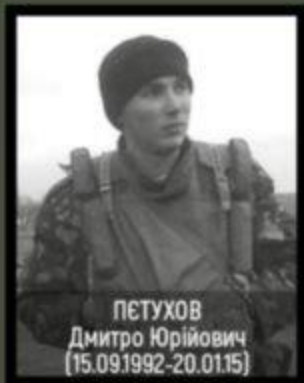
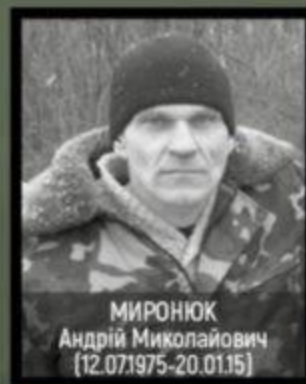
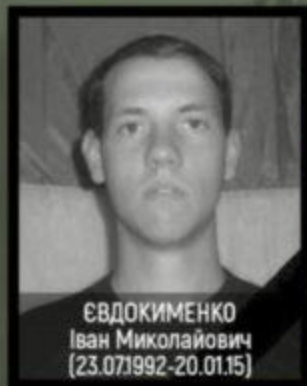
- Бойовики підірвали частину перекриття другого поверху, де перебували українські військові, **19 січня**.
- Згодом було вщент зруйновано диспетчерську вежу керування польотами, яку героїчно тримали всього шестеро кіборгів 90-го окремого аеромобільного батальйону.
- Після вибухів у новому терміналі розпочався наступ з усіх боків.
- Утім українські захисники продовжували героїчно захищати руїни вежі.
- Злітно-посадкова смуга повністю виведена з ладу, а українські підрозділи продовжують завдавати бойовикам важких втрат у живій силі та техніці.
- У період з 8:00 до 12:00 українські воїни провели операцію з відбиття ДАП.
- А о 14:56 проросійські сили здійснили **другий підри́в нового терміналу** у результаті чого відбулася руйнація об'єкта і українські захисники зазнали найбільших втрат.

Бойові втрати протистоянь з 1 по 19 січня 2015-го

Операція з відбиття донецького аеропорту. 20 січня 2015-го

АРМІЯ **INFORM**

Упродовж наступних днів під лютою загрозою смерті бійці 90-го окремого аеромобільного батальйону покинули руїни диспетчерської вежі, викликавши на себе вогонь «Градів». Це були останні герої, які захищали Міжнародний аеропорт «Донецьк» імені Сергія Прокоф'єва.

Загиблі
останніх днів
оборони ДАПу.
Січень 2015-го

Оборона Донецького аеропорту тривала 242 дні

- 20 січня 2015 р. терористи підірвали бетонні перекриття нового терміналу аеропорту, а 21 січня вщухли останні бої за ДАП.
- **22 січня 2015 року вцілілі захисники вийшли з терміналу**, проте багато поранених і контужених українських бійців потрапила до полону.
- За час боїв українська армія вибудувала оборону, створивши лінію укріплень навколо злітної смуги по периметру навколишніх сіл — у **Пісках, Водяному, Опитному, біля вентиляційного стволу шахти Бутівки**.

ВТРАТИ

За даними українського незалежного проекту «Книга пам'яті полеглих за Україну», які були оприлюднені в січні 2018 року, **підтверджені дані** щодо втрат українських військових за період 242 днів оборони Донецького аеропорту становлять **100 осіб загиблими, 440 пораненими, 24 полоненими.**

- Російські втрати на даний час поррахувати неможливо – кілька тисяч осіб.
- **За одними даними: 800** чоловік загиблими і близько **2000** пораненими
- Проте, облік загиблих російських бойовиків *їхнє місцеве та центральне командування практично НЕ проводило.*
- Дані про кількість та персоналії загиблих і поранених кадрових військових ЗС РФ **засекречене** керівництвом держави-агресора.
- **ЗАГАЛОМ СТАВЛЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ВІД ЧАСІВ комуністичного режиму-СРСР І ДО СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ до власних військовиків НЕЗМІННЕ – ГАРМАТНЕ М'ЯСО.**

Значення: від кіборгів до титанів

- 1) Героїчна оборона Донецького аеропорту – одна з головних подій цього гібридного етапу російсько-української війни, під час якого **відновлено боєздатність УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ**. ЗСУ показала свою силу та ефективність. **Подвиг Захисників України тоді підготував країну до повномасштабного вторгнення російського агресора в 2022 р.**
- 2) На сьогодні Збройні Сили України є одним з найавторитетніших в очах українського суспільства державних структур, викликає разом із церквою найбільшу довіру. **Це заслуга українських оборонців ДАПу**. Народна моральна підтримка та матеріальна допомога Захисникам України - кіборгам сприяла консолідації суспільства.
- 3) Російський агресор, маючи переважаючі сили і засоби ведення бойових дій, порушуючи всі можливі правила та звичаї ведення війни, **ПРОГРАВ** і ідеологічно, і тактично, і стратегічно.
- 4) Українське суспільство, насамперед молодь, має знати історію цього подвигу **УКРАЇНСЬКИХ ОБОРОНЦІВ** та вшановувати **ГЕРОІВ**.

Титани ЗСУ

